

VP 3

Modul pro koordinátory studentského parlamentu na SŠ

Metodické listy

Tematické celky:

1. Demokratická kultura
2. Školní parlament
3. Předvolební kampaň
4. Volby
5. Poděkování, přijetí zvolení
6. Kompetence, role, funkce školního parlamentu
7. Komunikace
8. Agenda
9. Jednací řád parlamentu
10. Memorandum (smlouvy)

Cíle výuky

Předmět umožňuje žákům středních škol, tedy studentům a učňům (v tomto dokumentu užíván rovněž zjednodušující termín „studenti“ s ohledem na pojmenování „studentský parlament“) vhléd a orientaci v činnosti založení a provozování školního parlamentu. Dále poskytuje orientaci v základních demokratických principech, ve vývoji našeho národa v kontextu svobodného rozhodování. Předmět umožňuje studentům utvořit si vlastní názor a poukazuje na historický vývoj a smysl dějin Československa a samostatné České republiky tak, aby se z těchto dějinných událostí byli schopni poučit.

Předmět učí studenty aktivnímu zapojení do veřejného života v rámci členství ve školním parlamentu. Vede studenty k efektivní práci s hlasovacím softwarem, který přitažlivou novátorskou formou umožňuje studentům vyzkoušet si roli poslance v parlamentu. Studenti jsou vedeni k tomu, aby byli schopni ocenit demokratické a občanské hodnoty, jakými jsou humanita, svoboda, demokracie, tolerance a odpovědnost za svá rozhodnutí.

Obsah předmětu

Předmět vychází z obsahového okruhu Společenskovědní vzdělávání. Hodinová dotace činí 2 hodiny týdně v rámci nepovinného předmětu; učivo je tvořeno výběrem z občanské nauky a dějepisu. Učivo využívá návaznosti na předměty společenského vzdělávání, jako je psychologie, filozofie, občanská nauka, dějepis.

Cílová skupina

Cílovou skupinou jsou pedagogové (koordinátoři) a studenti středních škol.

Průřezová témata

Občan v demokratické společnosti:

- by měl mít vhodnou míru sebevědomí a schopnost morálního úsudku;
- si váží demokratických hodnot a snaží se je zachovat pro budoucí generace.

Občanské kompetence

Student prostřednictvím studia tohoto předmětu:

- jedná v souladu s morálními principy, přispívá k uplatňování hodnot demokracie;
- jedná odpovědně, samostatně, aktivně i pro zájem veřejný;
- přistupuje s aktivní tolerancí k identitě druhých lidí;
- chápe význam kulturního prostředí pro člověka;
- vystupuje proti xenofobii, nesnášenlivosti a diskriminaci;
- formuje své občanské postoje.

Klíčové kompetence

Student formuluje své myšlenky srozumitelně, souvisle a zároveň:

- se učí efektivně pracovat a vyhodnocovat dosažené výsledky;
- zpracovává jednoduché texty na běžná i odborná témata;
- přijímá a odpovědně plní své úkoly;
- uplatňuje při řešení problémů různé metody myšlení;
- písemně zaznamená podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí;
- volí prostředky a způsoby vhodné pro splnění jednotlivých aktivit;
- využívá zkušeností a vědomostí nabytých dříve.

Kompetence informačních a komunikačních technologií

Student prostřednictvím studia tohoto předmětu:

- pracuje s běžným základním počítačovým vybavením;
- získává informace z otevřených zdrojů, zejména pak z celosvětové sítě Internet;
- dokáže pracovat s moderním hlasovacím softwarem.

Tematický celek č. 1: Demokratická kultura

Doporučené formy organizace výuky tematického celku:

- řízená diskuse;
- práce s informacemi;
- didaktická aktivita pro seznámení účastníků.

Doporučené metody výuky:

- metoda diskusní – studenti diskutují o pojmu demokracie, uvádějí konkrétní příklady, pracují a vyhledávají informace.

Učební pomůcky:

- internet, učebnice občanské výchovy, psací potřeby, pracovní listy k tématu.

Forma/způsob ověření získaných znalostí a dovedností:

- Studenti jsou schopni definovat pozitiva a negativa demokracie.
- Studenti vytvoří vlastní definici pojmu demokracie, např. *„společenství občanů, kteří společně vykonávají správu věcí veřejných, což znamená, že se nejedná o vládu jedince nebo omezené skupiny“*.
- Studenti charakterizují autoritativní a demokratický režim.
- Studenti interpretují konkrétní příklady ze života a zaujímají k nim správný postoj z hlediska demokratického.

Tematický celek č. 2: Školní parlament (ŠP)

Doporučené formy organizace výuky tematického celku:

- uvolňovací aktivita pro odlehčení atmosféry;
- frontální vyučování (výklad, popis, vysvětlení, co je to školní parlament);
- prezentace jiných zavedených systémů na jiných školách;
- práce s informacemi;
- beseda s odborníkem (jiný koordinátor ŠP, člen ŠP na jiné škole).

Doporučené metody výuky:

- metody slovní – koordinátor vysvětlí smysl a přínos školního parlamentu;
- metoda diskusní – studenti diskutují s cizím odborníkem nebo členem jiného školního parlamentu;
- metoda diskusní – studenti diskutují o tom, jak by si představovali svůj parlament, co by chtěli řešit, jakým způsobem začít činnost tohoto seskupení;
- vyhledávají informace o jiných školních parlamentech.

Učební pomůcky:

- internet, psací potřeby, příklady jiných školních parlamentů.

Forma/způsob ověření získaných znalostí a dovedností:

- Studenti jsou schopni definovat pozitiva a negativa školního parlamentu.
- Studenti vytvoří plán, jak začít provozovat školní parlament.

Tematický celek č. 3: Předvolební kampaň

Doporučené formy organizace výuky tematického celku:

- řízená diskuse;
- práce s informacemi;
- prezentace systémů.

Doporučené metody výuky:

- práce s informacemi – vysvětlení záměrů voleb;
- vytvoření modelů akcí – plán předpokládaných akcí;
- praktická ukázka technického vybavení a změn realizovaných v předešlých letech.

Učební pomůcky:

- internet, psací potřeby, pracovní listy s názornými ukázkami, počítač.

Forma/způsob ověření získaných znalostí a dovedností:

- Aktivní účast studentů.
- Vytvoření vlastní předvolební kampaně (leták, užitečné informace pro ostatní).

Tematický celek č. 4: Volby

Doporučené formy organizace výuky tematického celku:

- frontální vyučování (výklad, popis, vysvětlení, co je to školní parlament);
- práce s informacemi;
- vycházka a exkurze.

Doporučené metody výuky:

- videoukázka – volby do Parlamentu ČR, volba prezidenta ČR, hlasování Poslanecké sněmovny ČR;
- praktická ukázka – práce s hlasovacím softwarem **SunVote ARS PPT**;
- prezentace jiných volebních modelů;
- práce s informacemi – vysvětlení organizace voleb;
- vytvoření modelů voleb studenty (pro inspiraci slouží praktický příklad v příloze);
- exkurze na zasedání městské rady, Parlamentu ČR apod.

Učební pomůcky:

- internet, psací potřeby, postup organizace voleb, pracovní list s prezentací jiných volebních modelů, videoukázky, souhlas rodičů s účastí studentů na exkurzi, počítač a mobilní telefon pro praktické testování hlasovacího softwaru SunVote ARS PPT.

Forma/způsob ověření získaných znalostí a dovedností:

- Aktivita v hodině při diskusi o volebním modelu.
- Vytvoření volebního modelu studenty.
- Osobní účast na exkurzi.

Praktický příklad

Na střední škole jsou tyto studijní 4leté, učební 3leté a nástavbové 2leté obory:

4leté studijní obory	denní forma	8 tříd	208 studentů
3leté učební obory	denní forma	6 tříd	126 učňů

2leté nástavbové obory	denní forma	2 třídy	50 učňů
	večerní forma	3 třídy	42 učňů

Z diskuse ve škole mezi žáky střední školy i pedagogy a z dotazníků pro žáky střední školy a pedagogy byl vybrán následující volební model pro sestavení školního parlamentu.

1. Členy parlamentu budou pouze žáci denní formy vzdělávání.
2. Každá z 16 tříd vyšle do parlamentu 1 zástupce třídy pro třídy do 15 žáků a 2 zástupce třídy pro třídy od 15 do 30 žáků.
3. Dle pravidla č. 1 a 2 bylo stanoveno, že z 16 tříd vznikne v daném školním roce 30členný školní parlament (2 třídy jsou málopočetné).
4. Řádné volby do školního parlamentu proběhnou vždy v sudém roce na začátku školního roku. Na začátku každého školního roku (říjen) proběhnou doplňovací volby pro žáky 1. ročníků, kteří nahradí žáky závěrečných ročníků.
5. Volby proběhnou v každé třídě, pokud zájemců do školního parlamentu bude více, než je stanovený počet zástupců pro danou třídu. V prvním ročníku proběhnou volby vždy.
6. Kandidát do školního parlamentu vzejde jednak z vlastní vůle žáka (zájemce o práci ve školním parlamentu) a jednak z návrhů žáků. Každý žák napíše na lístek jméno žáka, jenž by měl podle něj zastupovat třídu ve školním parlamentu. Žák má právo odevzdat prázdný lístek. Tyto lístečky vyhodnotí třídní učitel a oznámí tři jména kandidátů navržených třídou. Kandidát má právo nominaci odmítnout. Z dobrovolných zájemců a třídou navržených kandidátů vzejdou kandidáti, z nichž budou jeden až dva zvoleni v řádných volbách do školního parlamentu.
7. Pokud z některé z tříd nevzejde žádný kandidát, neproběhnou ve třídě volby a třída nebude mít v parlamentu zastoupení.
6. Třídní tříčlenná volební komise vznikne losem ze žáků, kteří nekandidují do parlamentu. Školní pětičlenná volební komise bude složena z ředitele školy, koordinátora školního parlamentu a tří žáků, kteří budou vybráni losem z řad žáků závěrečných ročníků.

Tematický celek č. 5: Poděkování, přijetí zvolení

Doporučené formy organizace výuky tematického celku:

- řízená diskuse;
- práce s informacemi;
- veřejné poděkování.

Doporučené metody výuky:

- metoda diskusní – studenti veřejně prezentují své přijetí, reagují na připomínky ostatních;
- vytvoření a prezentace oficiálního slibu k přijetí do funkce;
- praktická ukázka slibu v příloze.

Učební pomůcky:

- internet, psací potřeby, pracovní list – příklad slibů.

Forma/způsob ověření získaných znalostí a dovedností:

- Studenti napíší vlastní poděkování.
- Studenti vytvoří vlastní přijímací slib.

Praktický příklad

Slib při přijetí do studentského parlamentu

Slibuji na svou čest a svědomí, že budu ctít a respektovat veškerá práva a povinnosti, které vyplývají z plnění funkce ve studentském parlamentu.

Budu se řídit veškerými pravidly, budu je vykládat podle svého nejlepšího vědomí a svědomí a v souladu s nimi se budu rozhodovat nezávisle, nestranně a spravedlivě.

Tematický celek č. 6: Kompetence, role, funkce školního parlamentu

Doporučené formy organizace výuky tematického celku:

- didaktická hra;
- skupinová výuka;
- práce s informacemi.

Doporučené metody výuky:

- didaktická hra – co si můžeme a co si už nemůžeme dovolit říct, udělat, napsat apod.;
- metoda diskusí – studenti ve skupinách diskutují o tom, jak vytvořit plán práce školního parlamentu;
- metoda diskusí – studenti po skupinách prezentují to, na čem se dohodli, a reagují na připomínky ostatních;
- praktická ukázka funkcí a kompetencí jiných školních parlamentů;
- vytvoření kompletního plánu práce na školní rok;
- realizace prvního úkolu školního parlamentu, např. návrh ředitelství školy na nákup chybějícího materiálního vybavení (viz skripta).

Učební pomůcky:

- internet, psací potřeby, flipchart, pracovní list – příklady a ukázky funkcí a kompetencí jiných ŠP.

Forma/způsob ověření získaných znalostí a dovedností:

- Studenti vytvoří kompletní plán práce na školní rok.
- Studenti zformulují návrh na nákup materiálního vybavení.
- Studenti vhodně prezentují svůj návrh při zasedání ŠP za přítomnosti vedení školy.

Tematický celek č. 7: Komunikace

Doporučené formy organizace výuky tematického celku:

- uvolňovací aktivita pro odlehčení atmosféry;
- práce s informacemi;
- řízená diskuse.

Doporučené metody výuky:

- metoda diskusní – studenti diskutují o hře a výsledcích hry.
- praktická ukázka – studenti aktivně hrají veškeré hry.

Učební pomůcky:

- internet, psací potřeby, pracovní list – obsahující vysvětlení veškerých her.

Forma/způsob ověření získaných znalostí a dovedností:

- Aktivní zapojení studentů do her.
- Vytvoření vlastních hracích karet.

Praktický příklad

1. Vytvoření kartiček o sobě

Každý student nakreslí na papír velikosti A4 informace o sobě, které jsou pro něj důležité. Vše pouze kreslením. Poté ukáže kartičku ostatním studentům a ti se snaží přijít na to, co o sobě daný student nakreslil.

2. Zjišťování informací

Studenta se ostatní ptají na různé informace o něm, přičemž student může odpovídat pouze ANO/NE.

3. Komunikace v kruhu

Všichni studenti sedí na židlích v kruhu. Pak jeden z nich řekne, ať si všichni, kteří mají doma sourozence, vymění místa. A každý, kdo má doma sourozence, si musí vyměnit místo. Tím se studenti o sobě dozvědí různé informace.

Tematický celek č. 8: Agenda

Doporučené formy organizace výuky tematického celku:

- uvolňovací aktivita pro odlehčení atmosféry;
- frontální výuka;
- práce s informacemi.

Doporučené metody výuky:

- vyhledávání informací a pojmů – agenda;
- metoda diskusní – studenti diskutují o tom, co by měla obsahovat jejich agenda;
- praktická ukázka agendy (v příloze);
- vytvoření agendy příslušného ŠP.

Učební pomůcky:

- internet, psací potřeby, pracovní list – ukázka agendy.

Forma/způsob ověření získaných znalostí a dovedností:

- Studenti vyhledají informace o pojmech – agenda.
- Studenti vytvoří agendu školního parlamentu, rozdělí si jednotlivé funkce a přiřadí se do výborů.

Praktický příklad

Na jedné střední škole vznik 38členný školní parlament (19 tříd studijních a učebních oborů). Na první schůzi bylo dohodnuto, že nemá velký smysl, aby se všech 38 žáků střední školy zabývalo jedním problémem. Byl tedy zvolen model:

1 žák – předseda školního parlamentu

2 žáci – místopředsedové školního parlamentu

6 žáků tvoří pracovní skupinu (výbor), pracovních skupin je 6, v každé pracovní skupině je vedoucí pracovní skupiny.

Pracovní skupiny:

Výbor organizační a pro styk s veřejností – řeší např. prezentaci školy na veřejnosti, předávání informací, bezpečí ve škole, úklid, šatny, organizaci akcí vyjma sportovních a kulturních apod.

Výbor pro volný čas (ve škole se ujal název sportovní výbor) – řeší např. turnaje, sportovní kurzy, středoškolské soutěže, kroužky, podmínky pro sport apod.

Kulturní výbor – řeší např. divadelní představení, slavnostní vyřazení, školní ples, akademie k výročí školy, poslední zvonění, rozhlasové upoutávky apod.

Pedagogický výbor – řeší např. rozvrh, žákovské knížky, pravidla pro pochvaly a jiná ocenění, vybavení tříd, návrh didaktických pomůcek apod.

Výbor pro stravování – řeší např. zajištění pitného režimu, potravinové automaty, jídelníček (např. Dny světové kuchyně), zajištění občerstvení při různých akcích apod.

Mediální výbor – řeší např. mediální výchovu, předávání informací, webové stránky školy, sociální sítě školy, spravuje školní YouTube kanál apod.

Některá témata řeší společně dva výbory. Např. potravinovou sbírku organizuje výbor organizační a pro styk s veřejností a výbor pedagogický.

Tematický celek č. 9: Jednací řád

Doporučené formy organizace výuky tematického celku:

- uvolňovací aktivita pro odlehčení atmosféry;
- frontální výuka;
- práce s informacemi.

Doporučené metody výuky:

- vyhledávání informací a pojmů – jednací řád;
- metoda diskusní – studenti diskutují o tom, jak by měl vypadat jednací řád konkrétního školního parlamentu;
- praktická ukázka jednacího řádu (v příloze);
- vytvoření jednacího řádu ŠP.

Učební pomůcky:

- internet, psací potřeby, pracovní list – ukázka jednacího řádu.

Forma/způsob ověření získaných znalostí a dovedností:

- Studenti vyhledají informace o pojmech – jednací řád.
- Studenti vytvoří jednací řád školního parlamentu a stanoví dobu jeho trvání (např. školní rok).

Praktický příklad

Jednací řád

Školní parlament při Střední škole stanovil následující jednací řád:

I. Úvodní ustanovení

1. Jednací řád upravuje postup při svolávání školního parlamentu (ŠP) k řádným i mimořádným zasedáním, stanovuje zásady pro průběh jednání, určuje způsob jednání a vymezuje podmínky pro volby funkcionářů školního parlamentu.

2. Jednací řád je závazným dokumentem pro všechny členy zasedání školního parlamentu a jeho změny lze provést po schválení nadpoloviční většinou všech členů ŠP.

II. Zasedání školního parlamentu

1. Zasedání školního parlamentu svolává a řídí jeho předseda, kterého volí členové školního parlamentu na prvním zasedání v daném školním roce.

2. Termín zasedání je zveřejněn na nástěnce školního parlamentu. Zveřejňování těchto informací má na starosti referent pro informace.

3. Ke zvolení předsedy a místopředsedy je třeba, aby pro navržené kandidáty hlasovala nadpoloviční většina všech členů školního parlamentu.

4. Zasedání parlamentu není veřejné. V případě zájmu je možno spolupodílet se na zasedání po předchozí dohodě.

5. Svou neúčast na zasedání školního parlamentu omluví člen školního parlamentu předem, nejpozději však v den jeho konání.

6. V případě, že se člen školního parlamentu nezúčastní v průběhu pololetí nadpolovičního počtu zasedání, projedná se jeho další setrvání ve školním parlamentu.

7. Řádná zasedání se konají ve středu v 7.15 hodin jedenkrát za měsíc.

8. Mimořádná zasedání svolává předseda za pomoci referentů pro informace.

9. Školní parlament je usnášeníschopný, zúčastní-li se nadpoloviční většina členů ŠP.

10. Školní parlament schvaluje:

- a) jednací řád školního parlamentu;
- b) setrvávání členů, kteří ve školním parlamentu nepracují podle dohodnutých pravidel.

11. Školní parlament navrhuje:

- a) změny ve školním řádu;
- b) opatření ke zlepšení sociálního prostředí ve škole (akce školy, soutěže, ...).

12. Na každém zasedání určí předseda zapisovatele, který provede zápis z jednání, která předá.

13. Výsledky hlasování školního parlamentu jsou veřejné, hlasuje se v pořadí „pro“, „proti“, „zdržel se hlasování“.

14. Jednací řád má platnost po celé funkční období členů ŠP – jeden školní rok.

Tento jednací řád byl schválen na zasedání školního parlamentu dne X. Y. Z

Podpisy všech členů:

Tematický celek č. 10: Memorandum (smlouvy)

Doporučené formy organizace výuky tematického celku:

- individuální výuka;
- práce s informacemi.

Doporučené metody výuky:

- metoda heuristická – studenti individuálně nebo ve dvojicích vymyslí vzor a typ smlouvy, kterou by mohl školní parlament uzavřít;
- metoda diskusní – studenti diskutují o vhodnosti a použitelnosti smluv v běžném životě;
- praktická ukázka vzoru smlouvy (v příloze);
- vytvoření smlouvy.

Učební pomůcky:

- internet, psací potřeby, flipchart, pracovní list – smlouva.

Forma/způsob ověření získaných znalostí a dovedností:

- Studenti vytvoří závaznou smlouvu např. s vedením školy.
- Studenti zformulují písemný návrh v souladu s normami pro náležitosti úředních dopisů.
- Studenti vhodně prezentují svůj návrh smlouvy při zasedání ŠP za přítomnosti vedení školy.

Praktický příklad

Smlouva mezi členem studentského parlamentu a školou

Jméno žáka:

Třída:

Za vedení školy: Mgr. Jan Novák

Školní rok: 2018/2019

Já, člen studentského parlamentu školy, se podpisem této smlouvy zavazuji:

- účastnit se a chodit včas na zasedání studentského parlamentu;
- zastupovat svou třídu, tlumočit názory a návrhy spolužáků na zlepšení práce školy a jejího prostředí;
- zpětně třídu informovat o průběhu a výsledcích jednání studentského parlamentu;
- podílet se na činnostech studentského parlamentu;
- propagovat a příkladně reprezentovat školu;
- dodržovat jednací řád a ústavu studentského parlamentu.

Já, zástupce školy, prohlašuji:

- škola poskytne pro činnost studentského parlamentu zázemí (prostory);
- člen studentského parlamentu bude uvolněn z výuky, jestliže si to budou vyžadovat jeho povinnosti;
- studentský parlament bude mít přístup k informacím, které bude pro svou činnost potřebovat;
- škola bude informovat o činnostech parlamentu prostřednictvím dostupných prostředků (webové stránky školy, pedagogická rada, školní rozhlas, školní časopis);
- škola bude podporovat činnost studentského parlamentu (pravidelné schůzky s vedením, záštita nad projekty).

V dne

Podpisy:

Toto dílo [Modul pro koordinátory studentského parlamentu na SŠ – metodické listy] je licencováno pod licencí Creative Commons [BY-SA]. Licenční podmínky navštivte na adrese <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>